

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/212/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

279/2015. (VII. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2015. április 9-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2015. július 30-án – dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint, a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2015. április 9-én, postai úton terjesztette elő panaszát, a vele szemben 2015. március 26-án fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a B. Járásbíróság [...] számú levelében „Elővezető parancs elrendeléséről” intézkedett a R. Rendőrkapitányságnál. A B. Járásbíróság tanúként hallgatta meg a panaszost, amelyet a B. K. Kerületi Bíróság rendelt el, polgári peres eljárásban, amely a B. P. T. Bt. hat éve folyó munkabér és ki nem fizetett túlóradíj iránti, be nem fejezett tárgyalás miatt került sor. A B. K. Kerületi Bíróságnak és a B. Járásbíróságnak tudomása volt arról, hogy a panaszos édesanyját, a betegségei miatt nem lehet felügyelet nélkül hagyni és a nehéz anyagi helyzetük sem volt figyelembe véve. Ezen körülmények mind azt támasztották alá, hogy személyesen egyikük sem tudott megjelenni a tárgyaláson. A B. Járásbíróság mulasztást követett el, mert tudatában volt az anyagi nehézségüknek. A polgári perben, ha a tanút más községből idézték meg, a bíróság az útiköltséget a tanú részére

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

előlegként is kiutalhatja. A B. Járásbíróság tudta a panaszos anyagi nehézségét, de ennek ellenére elővezetést rendelt el, amelynek költségét majd a tanú fizeti meg, a havi 22. 800 Forintból. A panaszos előadta, hogy édesanyjával összesen 49. 010 Forint a havi bevételük, erre tekintettel nem fogja tudni megfizetni az elővezetés költségét. A rendőri elővezetés 2015. március 24-én 8 óra 10 perctől 9 óra 20 percig tartott, amelyet a R. Rendőrkapitányság hajtott végre. A panaszos az elővezetés ellen annak ideje alatt egyszer sem ellenkezett és együttműködött a rendőrséggel. A R. Rendőrkapitányság épületében a panaszos táskáját átnézték, személyi motozást hajtottak rajta végre, amelyet egy hölgy végzett el egy irodában. A panaszos egyszer sem ellenkezett. Az igazolás elnevezésű dokumentum aláírása után két rendőr kíséretében mentek le a rendőrségi gépjárműhöz, amely az udvaron parkolt. Az egyik rendőr a panaszost megbilincselte az udvaron és a panaszos így szállt be a gépjárműbe. A bilincset a B. Járásbíróság tárgyalóterme előtt vették le a panaszosról. A panaszos véleménye szerint a bilincselés alaptalan volt, mert az a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 48. § szerint meghatározott kategóriák egyike sem állt fent vele szemben. A bilincselésre az elővezetés foganatosítását követően került sor, amelynek tényét az elővezetés során egyszer sem közölték vele. A panaszos álláspontja szerint róla a bilincset a tárgyalóteremben a bíró jelenlétében kellett volna levenni. A bírónál megemlítette és a rendőrök is tudtak róla, hogy haza menni nem tud a panaszos, és mégis ennek ellenére nem segítettek neki abban, hogy hazamenjen. A panaszos a B. – N. közötti utat (45 kilométer) gyalog tette meg, amely sértette a szabadságát és az autót mentén veszélyeztetve is volt.

Ezen tényekre tekintettel kéri a Testületet a panaszos, hogy az ügyét érdemben vizsgálja meg és részére kártérítést állapítson meg.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a R. Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) S. M. r. zls. és S. J. A. r. tzls. 2015. május 6-ai jelentésében elmondták, hogy közösen láttak el szolgálatot 2015. március 24-én, amely során, a reggeli eligazítás alkalmával azt a szolgálati feladatot kapták, hogy a panaszost a B. Járásbíróságra kell elővezetni, elővezetési parancs alapján. A panaszos elővezetését 2015. március 24-én 7 óra 40 perckor kezdték meg. Ennek során a lakásán átadtak a panaszosnak egy példányt az elővezetési parancsból, ezt követően a panaszost előállították a R. Rendőrkapitányságra, amely során bilincset nem alkalmaztak, mivel a panaszos az intézkedés során együttműködő volt. Az előállítás során a panaszost és ruházatát T. E. r. ftörm. a R. Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti előadója vizsgálta át. A ruházat, valamint a csomagátvizsgálás okáról annak végrehajtását megelőzően S. J. A. r. tzls. tájékoztatta a panaszost. A rendőrkapitányságon a panaszos 8 óra 10 perctől 9 óra 20 percig tartózkodott, ekkor S. M. r. zls. intézkedett a panaszos bíróságra történő átkíséréséről. A rendőrségi előállítás időtartamáról igazolást állítottak ki a panaszosnak, amelyet átvett és azon úgy nyilatkozott, hogy nem él panasszal az intézkedéssel szemben. A rendőrkapitányságról a járásbíróságra történő átkísérés végrehajtásához őrutasítást készített G. I. r. ftzls. szolgálatirányító parancsnok, amelynek alapján az átkísérés módja rendes, a kényszerítő eszköz alkalmazására bilincs, vezetősíj, bilincsrögzítő öv volt meghatározva. A kísérés során bilincset és vezetősíjat alkalmaztak, a panaszos kezeit előre helyzetben bilincselték meg. A bilincset a panaszos 9 óra 20 perctől 10 óráig viselte, amelyet a tárgyalóterembe való behívásakor S. J. A. r. tzls. levett a panaszosról. Az intézkedés során a panaszos többször jelezte a rendőr irányában, hogy nincsen pénze hazautazásra, amit a

tárgyalóteremben a panaszos átadásakor a bírónő irányába a rendőr jelzett is. Ezt követően a bírónő a panaszos elővezetéséről készült jelentésen 10 óra 8 perckor átvette a panaszost, majd közölte, hogy nincs szüksége további rendőri intézkedésre, valamint rendőri jelenlétre, ezért a rendőrök távoztak a bíróságról.

2) Az átkísérés végrehajtásáról 2015. március 24-én kelt jelentés szerint a panaszos átkísérését S. J. A. r. tzls. és S. M. r. zls. hajtották végre, amelynek során rendkívüli esemény nem történt. Az átkísérést szolgálati személygépjárművel hajtották végre, amellyel 45 km-t tettek meg, 48 perc alatt. Az átkísérést a B. Járásbíróságra kellett végrehajtani, amelynek során a panaszossal szemben bilincset és vezetősíjat, mint kényszerítő eszközöket alkalmazott a rendőr.

3) A rendőrség mellékelte a 2015. március 24-én kelt őrutasítást, amelyben G. I. r. ftzls. szolgálatirányító parancsnok arra utasította a panaszos elővezetését végrehajtó két rendőrt, hogy 2015. március 24-én a R. Rendőrkapitányság objektumából a B. Járásbíróságra kísérje át. A kísérés módja: rendes, a kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó utasítás: bilincset, vezetősíj, bilincsrögzítő öv.

A kísérő őri feladata a felügyeletére bízott fogvatartott személy meghatározott helyre történő kísérése. A kísért személy figyelmét fel kell hívni a kísérés alatt tanúsítandó magatartásra, figyelmeztetni kell, hogy szökés, támadás, vagy a kísérő őriek való ellenszegülés esetén kényszerítő eszköz alkalmazására kerül sor. Ha a kísérés során, annak biztonságát veszélyeztető körülményt észlel, haladéktalanul jelentse a TIK Ügyeletének. A kísérés során a kijelölt útvonaltól csak abban az esetben lehet eltérni, ha az eredeti útvonalon történő haladás a biztonságos kísérést veszélyezteti. Ha a kísért személy megszökött, elfogására azonnal meg kell tenni a szükséges intézkedéseket. Ha az elfogásra tett haladéktalan intézkedés nem vezetett eredményre, azonnal jelentést kell tenni a TIK ügyeletnek. A szolgálatát rendszeresített felszereléssel, bilincsekre szerelt vezetősíjjal és bilincsrögzítő övvel teljesítse, a rendszeresített felszerelésen kívül csak olyan kisméretű tárgyakat tarthat magánál, amelyek a mozgásban nem zavarják. A kísérés során szükségessé váló pihenőre rendőrségi objektumban kerülhet sor. A fogvatartott elhelyezése az előállító helyiségben történjen. A fogvatartott – a kíséret parancsnokának engedélyével – őri kíséretében mehet szükségletei végzésére. A bilincset csak az egyik kezéről szabad levenni és vezetősíjat kell alkalmazni. Az illemhelyet használat előtt az őri ellenőrizze, hogy a fogvatartott nem juthat-e támadásra alkalmas eszközökhöz, szökési lehetőséghez. Amennyiben a kísérő őri támadásra alkalmas eszközt talált, azt távolítsa el, a szökési lehetőséget szüntesse meg. Az illemhely használata után az őri győződjön meg arról, hogy a kísért személy nem vett-e magához idegen, vagy nem hagyott-e hátra saját tulajdonát képező tárgyat. Akadályozza meg az ajtó becsukását és kísérje figyelemmel a fogvatartottat. A kísérés során felkészültnek kell lennie a fogvatartott támadására, az esetleges szökési kísérlet elhárítására. A kísérést erre figyelemmel kell végrehajtani. A kísérés során a kísérő őriek tilos a kísért személyt a meghatározott helyen kívül más helyre kísérni, a fogvatartottal magánjellegű beszélgetést és minden olyan tevékenységet folytatni, amely a figyelmét a fogvatartott biztonságos őrzésétől elvonja. A nem kísérésre kialakított gépkocsiban a fogvatartott szállítása során a kísérő őri a gépkocsivezető mögött üljön, mellette a kísért személy foglaljon helyet. A balesetből származható életveszélyre tekintettel a kísért személyt nem szabad a gépkocsihoz bilincselve helyhez rögzíteni, vagy másik kísért személlyel összebilincselni. A gépkocsi valamennyi ajtajának biztonságos bezárásáról a gépkocsivezető gondoskodik. A gépkocsiból történő kiszálláskor a gépkocsivezető kívülről kinyitja a gépkocsi hátsó ajtaját és elfoglalja a

legmegfelelőbb pontot a biztosításhoz. Ezt követően száll ki a kísérő őr és az ajtó mellett marad a vezető szíjat fogva. Ezután száll ki a fogvatartott. Ha a kísért személy megszökött és az elfogására tett intézkedések nem vezettek eredményre, a kísérés parancsnoka azonnal tegyen jelentést a területileg illetékes rendőri szervnél. Az általános szempontokon túl a jelentés tartalmazza: a) a szökés pontos idejét, helyét, módját; b) a szökött személy nevét; c) személyének és ruházatának leírását; d) a szökött személy várható magatartását, a fegyverhasználatra vonatkozó adatokat; e) a szökött személy esetleges sérüléseit; f) azokat az egyéb adatokat, amelyek az elfogását megkönnyítik. A kísérésről jelentést kell írni, ha annak végrehajtása során rendkívüli esemény történt. Amennyiben a bíró a tárgyaláson a fogva tartást megszünteti, a kísérő őr hívja fel az érintett személy figyelmét személyes és letéti tárgyainak átvételére. A véglegesen elbocsátott személyt szabadulási igazolással kell ellátni. Az igazolást két példányban kell kiállítani, amelyből egy példányt a fogva tartottnak szabadításakor át kell adni, egy példányt pedig a fogva tartott fogdai iratai között meg kell őrizni. Ezen kívül a rendőröknek az időjárásnak megfelelő szolgálati öltözetet kell viselni, láthatósági mellény, egyéni/járőr felszerelés, lövedékálló mellény.

4) Az elővezetés (kísérés) végrehajtásáról szóló jelentés szerint a B. Járásbíróság, mint elrendelő az általa folytatott polgári peres eljárásban hozott határozata alapján a panaszost az Rtv. 34. § (1) – (2) bekezdések, valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 33. § (1) – (2) bekezdések figyelembe vételével vezették elő/kísérték.

Az elővezetés végrehajtása során a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatták és az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták a ruházatát. Az elővezetés két fő rendőr, összesen három munkaórában hajtotta végre, szolgálati személygépjármű igénybevételével. A panaszossal szemben a 71/2014. (XII. 19.) BM rendelet (továbbiakban: Elővezetési díjrendelet) 2. § és 3. § alapján 45 km megtétele miatt 9250 Forint költségátalány és további 5000 Forint megállapításának van helye. A megállapított összeg mértéke 25 km felett a 26. kilométertől kezdve 50 Forint/km, és az elővezetés 2 óra időtartamot meghaladva, a 3. órától kezdve a foganatosításban résztvevő hatósági személyek számához mérten óránként 2000 Forint/óra/fő az elővezetett személlyel ténylegesen megtett távolságot és a foganatosítás időtartama szempontjából – szükség esetén – az elővezetés foganatosításának helyére történő utazással töltött időt is alapul véve. Az elővezetés megkezdésének időpontja 2015. március 24. 7 óra 40 perc.

Az esemény rövid leírása szerint S. M. r. zls. jelentette, hogy szolgálata teljesítése során 2015. március 24-én 7 óra 40 perckor jelent meg a panaszos lakcímén, mert a B. Járásbíróság határozatával a panaszossal szemben elővezetést rendelt el. A helyszínre érkezve a panaszost megtalálták, igazoltatták, majd sérülés- és panaszmentesen előállították a R. Rendőrkapitányságra, majd ezt követően a B. Járásbíróságra elővezették. A panaszost sérülés- és panaszmentesen a fentebbi napon 10 óra 8 perckor a bíró átvette.

5) Az elővezetés (kísérés) végrehajtásáról szóló jelentéshez csatolt panaszosi nyilatkozatban, a panaszos aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy a Szolgálati Szabályzat 34. § (1) bekezdése értelmében az elővezetési határozat egy példányát – annak ismertetését követően – átvette; a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92 – 93. §§ alapján megkapta. A vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel/ kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal él. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, az intézkedés várható időtartamáról a tájékoztatást írásban, a részére kiállított – az

előállítás időtartamáról szóló – igazolást átvette. Élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, ezért orvosi ellátásban sem részesült. Az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján a panaszos nem kérte hozzátartozója/képviselője kiértesítését.

6) Az elővezetés/kísérés és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint V. V. r. alezredes, alosztályvezető az elővezetés végrehajtását az Rtv., illetve a Szolgálati Szabályzat alapján megvizsgálta és megállapította, hogy az szakszerű volt. Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott arányosság követelményét megvizsgálta és megállapította, hogy arányos volt.

7) A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos személyi szabadságát 2015. március 24-én 8 óra 10 perctől 9 óra 20 percig korlátozták a R. Rendőrkapitányságon, ezt követően pedig átkísérték a B. Járásbíróságra. A panaszos aláírásával hitelesítetten kijelentette az igazolásban, hogy a személyi szabadsága korlátozásának időtartama alatt sérülése nem keletkezett, panasszal nem él, valamint átvett egy példányt az igazolásból.

8) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a B. Járásbíróság által kiadott elővezető parancsot, amely szerint F. L. felperesnek – V. Cs. ügyvéd által képviselt B. P. T. Bt. alperes ellen megbízási díj iránt indított – a B. K. Kerületi Bíróság előtt folyamatban lévő perében – a B. Járásbíróság, mint megkeresett bíróság elrendeli, hogy a panaszost, mint tanút 2015. március 24-én 10 órára a B. Járásbíróság fsz. 52. szám alatt lévő helyiségébe vezessék elő [Pp. 185. § (1) bekezdés].

Ha az elővezetés bármely okból nem hajtható végre, erről a körülményről, valamint a végrehajtást akadályozó okról soron kívül kell tájékoztatni az elővezetést elrendelő bíróságot [Szolgálati Szabályzat 34. § (2) bekezdés]. Ha az elővezetendő a bíróság által meghatározott helyen nem található meg, egyúttal jelentse be a megtett kilométerek számát is [Elővezetési díjrendelet 4. § (2) bekezdés]. Az elővezető parancs egyik példányát az elővezetendőnek kézbesítsék.

A bíróság a rendőri intézkedést azért rendelte el, mert az elővezetendő panaszos 2015. január 16-ára kitűzött tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg és a távolmaradását nem mentette ki.

A költségtérítés mértéke az Elővezetési díjrendelet 2. §-a alapján kerül megállapításra. Az erről kiállított igazolást útba indítás esetén haladéktalanul, elővezetés esetén az annak foganatosításáról számított harminc napin belül küldje meg a bíróságnak.

A panaszos a dokumentum aláírásával rávezette, hogy az elővezetés egy példányát átvette, amelyet aláírásával hitelesített.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv., valamint a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos sérelmezte, hogy őt annak ellenére vezették elő, hogy a bíróság és a rendőrség is tudatában volt annak, hogy nehéz anyagi körülményére tekintettel nem tud megjelenni a polgári peres eljárásban; sőt ennek ellenére számára teljesíthetetlen elővezetési díjat is felszámoltak vele szemben. Erre tekintettel kérte, hogy a Testület állapítson meg a részére kártérítést.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, amelyek az Rtv. IV., V., VI. fejezetek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség, etc.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés, etc.)
- kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás, etc.), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

1) A kártérítésre vonatkozó panaszosi igény vonatkozásában a Testület az alábbi megállapítást tette.

A fentebb meghatározott, Rtv-beli szakaszok egyértelműen meghatározzák a Testület hatáskörét, így abból kitűnik, hogy a polgári jog, így a magánjog területére tartozó kérdésben a Testület nem foglalhat állást, tekintettel arra, hogy a panaszos a rendőrség kárfelelősségének a megállapítását, valamint ez alapján kártérítés megítélését kívánja meg. A panaszos polgári bíróság előtt, polgári eljárás keretén belül szerezhetne érvényt kártérítési igényének. Az eljárás lefolytatására tehát a Testület nem, hanem a polgári bíróság rendelkezik hatáskörrel.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület tehát nem folytathat le, a polgári bíróság hatáskörébe tartozó eljárást, így nem foglalhat állást a rendőrség kárfelelősségének a kérdésében és nem állapíthat meg kártérítést a panaszos részére.

2) A panaszos sérelmezte azt, hogy az elővezetés végrehajtása során felmerült költségeket ráterheli a hatóság annak ellenére, hogy többször jelezte, hogy anyagi körülményei nem teszik számára lehetővé azt, hogy megfizesse az elővezetés során felmerült költségek alapján megállapított díjat.

Az Elővezetési díjrendelet 2 – 8. §§-ai taxatíve tartalmazzák az elővezetés végrehajtása során felmerült díjszámítás szabályait. Tekintettel arra, hogy az eljárásban résztvevő személy elővezetését azért rendeli el a hatóság, mert az idézés ellenére nem jelenik meg folyamatban lévő eljárásban, távolmaradását nem menti ki és szükségeltetik az eljárásban a személy meghallgatása, akkor a hatóság számára csakis az elővezetés elrendelése, mint eszköz áll rendelkezésére annak érdekében, hogy kényszerítse a meghallgatandó személy személyes megjelenségét. A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. (továbbiakban: Pp.) 185. § (1) bekezdése rendelkezik az elővezetés elrendeléséről. Az azt elrendelő határozattal szemben a polgári eljárásjog szabályai szerint fellebbezés előterjesztésére van lehetőség - a Pp. 185. § (5) bekezdés alapján - , abban az esetben, hogy ha jelen szakasz (4) bekezdés esetén nem tudja

megfelelően kimenti a távolmaradást a távolmaradó, meghallgatandó személy. Mivel a Pp. meghatározza a jogorvoslat előterjesztésének a lehetőségét, így ezen jogszabály rendelkezései alapján élhetett volna a panaszos azzal, így a Testület hatáskörének hiányában a kérdést érdemben nem vizsgálhatta.

A fentiekben ismertettek alapján a Testület a panaszos elővezetési díjjal szemben előterjesztett panaszát, hatáskörének hiányában nem vizsgálhatta meg.

3) A Testület mielőtt érdemi vizsgálatát megkezdte az elővezetés elrendelésével kapcsolatosan a Testületnek meg kellett állapítania saját hatáskörét.

Jelen esetben a bíróság, folyamatban lévő polgári peres eljárás keretében, a panaszos elővezetését a Pp. 185. § (1) bekezdése alapján rendelte el 2015. március 24-én 10 órára. A bíróság az elővezetést azért rendelte el a panaszossal szemben, mert 2015. január 16-án kitűzött tárgyalási határnapon a panaszos szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, mint tanú és távolmaradását nem mentette ki.

Az Rtv. 34. §-a rendelkezik az elővezetésről, amely szerint a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri, vagy oda útba indítja. Ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a Rendőrségen a szükséges ideig – legfeljebb 12 óra időtartamra – vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő a felelős. A szakasz (3) bekezdése rögzíti, hogy az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő a felelős, vagyis jelen esetben a B. Járásbíróság.

Tekintettel arra, hogy az elővezetést polgári eljárásban rendelték el, ezért mindenféleképpen meg kellett vizsgálnia a Testületnek a Pp. releváns rendelkezéseit. A Pp. 185.§ rendelkezik a tanúkkal és szakértőkkel szemben alkalmazható kényszerítő eszközökről:

(1) Az eljáró bíróság

a) azt a tanút, illetve szakértőt, aki szabályszerű idézés (kirendelés) ellenére nem jelent meg, és elmaradását alapos okkal előzetesen ki nem mentette, vagy engedély nélkül eltávozott,

b) azt a tanút, aki a vallomástételt, illetve a közreműködést, továbbá azt a szakértőt, aki a véleménynyilvánítást az ok előadása nélkül vagy a bíróság jogerős határozata ellenére, a következményekre történt figyelmeztetés után megtagadja,

c) azt a szakértőt, aki a véleménynyilvánítással alapos ok nélkül késlekedik, illetve a véleménynyilvánításának várható késedelméről a részére nyitva álló határidő lejártát megelőzően a bíróságot nem értesíti,

az okozott költségek megtérítésére kötelezi, s egyben pénzbírsággal sújtja. A bíróság egyúttal elrendelheti a meg nem jelent (eltávozott) tanú vagy szakértő elővezetését is. A tanú illetve szakértő elővezetését el kell rendelni, ha a tanú illetve a szakértő a szabályszerű idézés (kirendelés) ellenére ismételtelen nem jelent meg, és elmaradását alapos okkal előzetesen ki nem mentette vagy engedély nélkül eltávozott.

(1a) A tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorúval szemben az (1) bekezdésben meghatározott kényszerítő eszközök nem alkalmazhatók. Ha a tanúként idézett tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg vagy engedély nélkül eltávozott, és a törvényes képviselője nem igazolja, hogy vétlen a kiskorú meg nem jelenésében, illetve eltávozásában, a törvényes képviselő pénzbírsággal sújtható és az okozott költségek megtérítésére kötelezhető.

(1b) A bíró elővezetésének elrendeléséről az elővezetendő bíró szolgálati helye szerinti bíróság elnökét, a bíróság elnöke elővezetésének elrendeléséről a kinevezőjét is értesíteni kell. Ha a bíró szolgálati viszonya a per alatt megszűnik, az elővezetésre vonatkozóan az általános szabályok az irányadók.

(2) Az eljáró bíróság annak a szakértőnek a munkadíját, aki a véleménynyilvánítással alapos ok nélkül késlekedik és a véleménynyilvánításra nyitva álló határidő alatt a határidő meghosszabbítását nem kéri (104. §), illetve a meghosszabbított határidő alatt sem nyilvánít véleményt, a határidő lejártát követő naptól kezdve naponta egy százalékkal csökkenti.

(3) Ha a tanú vagy a szakértő az elmaradását (eltávozását), illetve a szakértő a késedelmét az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedések alkalmazása után alapos okkal kimenti, a vele szemben tett intézkedéseket hatályon kívül kell helyezni. A bíróság az (1) bekezdés szerinti intézkedést akkor is hatályon kívül helyezheti, ha a megtagadást követően a tanúvallomást tesz, illetve a szakértő a feladatát teljesíti.

(4) Az (1) és (2) bekezdés alapján hozott határozat ellen, továbbá az olyan határozat ellen, amely az (1) és (2) bekezdés alapján hozott határozat hatályon kívül helyezése iránt előterjesztett kérelmet elutasítja, a tanú, illetve a szakértő fellebbezéssel élhet. Az (1a) bekezdés alapján hozott határozat ellen a törvényes képviselő fellebbezéssel élhet.

(5) Ha a Magyar Honvédség vagy a rendvédelmi szervek tagjával, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagjával szemben kellene pénzbírságot alkalmazni, vagy ilyen személy elővezetését kellene elrendelni, a fegyelmi eljárás lefolytatása végett a bíróság a tanú, illetőleg a szakértő előjárójához fordul.

Tekintettel arra, hogy az elővezetést polgári bíróság, polgári eljárás keretében rendelte el, a Pp. releváns rendelkezései alapján, a Testület nem vizsgálhatta meg az elővezetés elrendelésének megalapozottságát, tekintettel arra, hogy a Testület hatásköre nem terjed ki a polgári eljárás keretében végzett cselekményekre. Azonban, tekintettel arra, hogy az elővezetés végrehajtásával a polgári perbíróság a rendőrséget bízta meg, így a Testület megvizsgálhatta, hogy a rendőrségre irányadó szabályok alapján, hogyan hajtották végre a panaszos elővezetését.

A fentieknek megfelelően a Testület nem vizsgálhatta az elővezetés elrendelésének megalapozottságát, mivel erről nem az intézkedő rendőrök, hanem az azt elrendelő szerv döntött polgári eljárás keretében, amely eljárás felülvizsgálatára a Testületnek nincs hatásköre.

IV.

A Testület azonban megvizsgálhatta az elővezetés végrehajtását, az annak során alkalmazott személyi szabadságot korlátozó előállítást, a panaszos bilincselését, a panaszos ruházatának és csomagjának az átvizsgálását, valamint a panaszos hazajutásának a körülményeit.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való alapvető jogát, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz fűződő jogát, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület érdemben először az elővezetés végrehajtását vizsgálta meg.

A rendőrség tájékoztatása szerint a B. Járásbíróság kereste meg őket 2015. március 4-én kelt elővezető parancsban azért, hogy a panaszost vezessék elő 2015. március 24-én 10 órára a B.

Járásbíróság földszint 52. számú helyiségébe. Az elővezetés fogantatását indokolta, hogy a panaszos 2015. január 16-ára kitűzött tárgyalási határnapon, szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg és a távolmaradását nem mentette ki. Ezért a bíróság a Pp. 185. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a panaszos elővezetését rendelte el, amelynek a fogantatására a rendőrséget kereste fel, elővezetési parancsban. A panaszost 2015. március 24-én kereste fel a rendőrség. A panaszos lakcímén a fentebbi napon 7 óra 40 perckor jelent meg az elővezetést végrehajtó két rendőr. Ekkor az elővezetési parancsból egy példányt átadtak a panaszosnak, majd előállították a rendőrkapitányságon, ahol 8 óra 10 perctől 9 óra 20 percig tartózkodott a panaszos. A kapitányságon kitöltötték a szükséges dokumentációkat, átvizsgálták a panaszos ruházatát és csomagját, majd a rendőrkapitányság udvarán megbilincseltek, beültették a szolgálati gépjárműbe és elszállították az elővezetési parancsban megadott címre, ahol 10 óra 8 perckor az elővezetést elrendelő bírónő átvette a panaszost. Ezt követően a rendőrök távoztak a helyszínről.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőrség segítséget nyújt – jogszabályban meghatározott esetben – az állami és helyi önkormányzati szervek hivatalos eljárásának zavartalan lefolytatásához.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az Rtv. 34. § (1) bekezdése alapján a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri vagy útba indítja. A (2) bekezdés szerint ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a rendőrségen a szükséges ideig – legfeljebb 12 óra időtartamra – vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A Szolgálati Szabályzat 26. pontja alatt tárgyalja az elővezetés kérdéseit. A 33. §. (1) bekezdése szerint elővezetést jogszabályban erre felhatalmazott hatóságok határozata vagy végzése alapján lehet fogantatni. A 34. § (1) bekezdése szerint a rendőr az elővezetési határozatot vagy végzést előzetes igazoltatás után ismerteti az elővezetendő személlyel, utána kézbesíti.

Tekintettel arra, hogy a rendőrséget más hatóság, hivatalos formában kereste meg atekintetben, hogy segédkezzen a panaszos elővezetésének fogantatásában, így a rendőrséget intézkedési kötelezettség terhelte a megkeresésben foglaltak végrehajtására. Jelen esetben a rendőrség, határidőre, a megkeresésben (parancsban) megadott helyre vezette elő (kísérte) a panaszost, aki részére az elővezetési parancsot is az Rtv. rendelkezéseinek megfelelően kézbesítették és átadták, így tudatában volt annak, hogy miért cselekszik intézkedik vele szemben a rendőrség és korlátozza személyi szabadságához való alapvető jogát. Így megfelelő tájékoztatást követően hajtották végre a panaszos elővezetését. Figyelemmel arra, hogy a rendőrséget intézkedési kötelezettség terhelte, így a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga az elővezetés végrehajtása kapcsán.

A fentiek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos elővezetését a rendőrkapitányság megfelelő jogalap birtokában foganatosította, ezért az a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértette.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg, hiszen az elővezetés végrehajtása során a panaszost személyi szabadságában a rendőrség korlátozta.

A rendőrség által megküldött dokumentumok szerint miután a panaszosnak átadták az elővezetést elrendelő parancs egy példányát, a panaszost előállították a r-i rendőrkapitányságra. A panaszos 2015. március 24-én 8 óra 10 perc és 9 óra 20 percig volt a R. Rendőrkapitányságon előállítva, majd átkísérték a B. Járásbíróságra, ahol 10 óra 8 perckor adták át az elővezetésben megjelölt helyen, az elővezetést elrendelő bírónak. Így a panaszos személyi szabadságában 10 óra 8 percig volt korlátozva, a vele szembeni intézkedés megkezdése, azaz 7 óra 40 perctől kezdve. A rendőrség a panaszost személyi szabadságában összesen 2 óra 28 percen keresztül korlátozta. A személyi szabadság korlátozásának jogalapjaként a rendőrség az Rtv. 34. § (1) – (2) bekezdéseit és a Szolgálati Szabályzat 33. § (1) – (2) bekezdéseit jelölte meg.

Az Rtv. 34. § (1) bekezdése szerint a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri vagy útba indítja. A (2) bekezdés szerint, ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a rendőrségen a szükséges ideig – legfeljebb 12 óra időtartamra – vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A Szolgálati Szabályzat 33. § (1) bekezdése szerint (1) Elővezetést jogszabályban erre felhatalmazott hatóságok határozata vagy végzése alapján lehet foganatosítani. A (2) bekezdés alapján, ha az elővezetés elrendelésére jogosult hatóság az intézkedés alá vont személy útba indulásának ellenőrzését rendelte el, a rendőr az elővezetés végrehajtása érdekében csak az útba indulást ellenőrzi.

A Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokból közelítő pontossággal rekonstruálható, hogy milyen érdemi cselekményeket hajtott végre a rendőrség a panaszossal szemben, miközben korlátozta a panaszos személyi szabadságát. Miután a panaszosnak átadták az elővezetést elrendelő parancs egy példányát, beültették a szolgálati gépjárműbe és elszállították a R. Rendőrkapitányságra. A kapitányságon a panaszos ruházatát és csomagját átvizsgálták, majd kitöltötték a szükséges dokumentációkat, és ezt követően szállították el a panaszost a bíróságra.

A Testület véleménye szerint az az időtartam, amelyben a panaszos személyi szabadságát korlátozták két részre bontható: az utazással eltöltött időre és a rendőrkapitányságon való tartózkodás idejére. A 2 óra 28 percből a panaszos 1 óra 10 percet töltött a kapitányságon, míg a többi időben úton volt, a szolgálati gépjármű utasaként. A Testület véleménye szerint a kapitányságon eltöltött időtartam kapcsán nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga, hiszen a szükséges dokumentációk kitöltését követően, tájékoztatták és átvizsgálták a ruházatát és csomagját. Az utazással eltöltött időtartam kapcsán a Testület a GoogleMaps program segítségével ellenőrizte az utazás időtartamára vonatkozó rendőrségi állítás valóság alapját, így a forgalomtól függően a panaszos lakcíme és a R. Rendőrkapitányság közötti út 24 perc alatt, míg a bíróság és a kapitányság közötti út 23 perc alatt teljesíthető; így az utazás kb. 45 perc és 1 óra közötti időt vehetett igénybe. A Testület megítélése szerint a rendőrség a jogszabályi előírásokat is figyelembe véve a lehető

legrövidebb időtartamon belül intézkedett, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga.

A Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz való joga nem sérült az elővezetés során foganatosított előállítás kapcsán.

3) A panaszos sérelmezte ruházatának és csomagjának, a kapitányságon történő átvizsgálását.

A rendőrség arról tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos ruházatát és csomagját a rendőrkapitányságon, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján vizsgálták át.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A (2) bekezdés szerint a ruházat átvizsgálást – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.

Figyelemmel arra, hogy a panaszos személyi szabadságának a korlátozását a Testület az előzőekben kifejtettek alapján jogszerűnek minősítette, így az átvizsgálás kapcsán sem dönthetett másként, minthogy azt jogszerűnek minősítse. Tekintettel arra, hogy az átvizsgálás ezen módjának jogszabályi előfeltétele a személyi szabadság korlátozásának a jogszerűsége – amelyet a Testület az előző pontokban kimondott –, így álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga a kapitányságon vele szemben foganatosított ruházat- és csomagátvizsgálás kapcsán, hiszen a panaszost ezt követően a bíróságra szállították a rendőrök, ahová nem lehet bevinni az életre, testi épségre vagy akár a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyakat, így a panaszos átvizsgálása indokolt volt.

A fentiekben ismertettek alapján nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető joga a vele szemben foganatosított ruházat- és csomagátvizsgálás kapcsán.

4) A panaszos beadványában előadta, hogy miután a kapitányság épületéből kiléptek az udvarra, ott hirtelen megbilincselték. Elmondása szerint a bilincs alkalmazására előzetesen nem figyelmeztették, hirtelen bilincselte meg őt az egyik rendőr és így ültették be a szolgálati gépjárműbe és szállították át a bíróságra, ahol a tárgyalóterem előtt vették le róla a bilincset. A panaszos tájékoztatta arról a Testületet, hogy az intézkedés során egyszer sem tanúsított ellenséges magatartást, mindvégig együttműködött a rendőrökkel, sőt az Rtv. bilincselésre vonatkozó feltételei sem álltak fent vele szemben, így véleménye szerint a bilincselése minden jogalapot mellőzött.

A rendőrség a panaszos által előadott történeti tényállási elemeket megerősítette, így: a panaszost valóban a kapitányság udvarán egy rendőr megbilincselte, beültette a szolgálati gépjárműbe és ezt követően szállították el a bíróságra, ahol a tárgyalóterem előtt vették le róla a bilincset. A rendőrség által megküldött dokumentumok szinte mindegyike tartalmazza azt, hogy a panaszos az intézkedés során mindvégig együttműködő volt, semmiféle ellenállást nem tanúsított a rendőrök által végrehajtott cselekményekkel szemben. A rendőrök a panaszos bilincselésének jogalapjaként 2015. március 24-én kelt, őrutasítást jelöltek meg, amely eligazítás részében tartalmazza, hogy „a kísért személy figyelmét fel kell hívni a kísérés alatt tanúsítandó magatartásra, figyelmeztetni kell, hogy szökés, támadás vagy a kísérő őrnök való ellenszegülés esetén kényszerítő eszköz alkalmazására kerül sor. Szolgálatát a rendszeresített

felszereléssel, bilincsekre szerelt vezetősíjjal és bilincsrögzítő övvel teljesítse.” A panaszos a bilincset 2015. 9. óra 20. perc és 10. óra között, azaz összesen 40 perc időtartamban viselte.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe vételével alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a Szolgálati Szabályzat 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrről, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
- b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartásra vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

Habár az intézkedő rendőrök arra hivatkoznak, hogy számukra az őrutasítás határozta meg a panaszos bilincselését, mégis az őrutasítás helyes értelmezése szerint nem erről volt szó. Az utasítás csak azt határozta meg a rendőröknek, hogy figyelmeztessék a panaszost a fentebb meghatározott magatartások kifejtése esetén arra, hogy vele szemben kényszerítő eszközt is alkalmazhatnak és amennyiben a panaszos szökést, támadást, vagy ellenszegülést kísérelne meg, abban az esetben hatalmazta fel az őrutasítás az intézkedőket kényszerítő eszközök alkalmazására. Jelen esetben tehát az őrutasítás nem automatikusan írja elő a bilincselést, hanem csak abban az esetben, hogy ha a panaszos a fentebbi magatartások egyikét, vagy mindegyikét tanúsította volna és akkor sem elsősorban a bilincset, hanem a fokozatosság és arányosság elvére tekintettel a kifejtett cselekmény súlyához mértén a legmegfelelőbbet. Így ezen körülményekre tekintettel a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelmét állapította meg a Testület a panaszos bilincselése kapcsán, hiszen arra nem volt kellő jogszabályi felhatalmazása a rendőrségnek.

A fentebb ismertettek alapján a Testület a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelmét állapította meg a panaszos bilincselése kapcsán, hiszen annak foganatosítására a rendőrség nem rendelkezett kellő joggalappal.

Tekintettel arra, hogy a Testület nem fogadta el a bilincselés jogalapját, így a jogalap hiánya automatikusan magával vonzza a bilincselés módjának és idejének is alapjogsértő jellegét; így a panaszos emberi méltósága a bilincselés módja és időtartama kapcsán is sérült.

5) Végezetül a panaszos sérelmezte, hogy bár többször jelezte a rendőröknek és a bíróságnak is, hogy nem tud hazamenni, mégis ennek ellenére nem segítettek neki abban, hogy hazamenjen. A panaszos a B. – N. közötti utat (45 kilométer) gyalog tette meg, úgy, hogy közvetlenül egy autótól mellett is el kellett haladni, amely veszélyeztette testi épségét.

A rendőrség jelen panaszosi kifogás kapcsán azt adta elő, hogy tudatában voltak annak, hogy a panaszos hazamenetele nem megoldott; ezt az egyik rendőr jelezte is a bírónak, akinek átadták a panaszost. Az intézkedés során a panaszos többször jelezte a rendőr irányában, hogy nincsen pénze hazautazásra, amit a tárgyalóteremben a panaszos átadásakor a bírónő irányába a rendőr jelzett is. Ezt követően a bírónő a panaszos elővezetéséről készült jelentésen 10 óra 8 perckor átvette a panaszost, majd közölte, hogy nincs szüksége további rendőri intézkedésre, valamint rendőri jelenlétre, ezért a rendőrök távoztak a bíróságról.

A Testület leszögezi, hogy a rendőrségnek valóban nincs olyan jogszabályi kötelezettsége, amely szerint az állampolgárokat egy-egy rendőri intézkedést követően haza kell szállítaniuk, vagy akár segédkezniük kellene az állampolgárok hazajutásában. Ugyanakkor a rendőrség működésére vonatkozó jogszabályok több olyan rendelkezést is tartalmaznak, amelyek a rendőrséget általános, jogvédelmi és segítségnyújtási kötelezettséggel ruházzák fel. Az Rtv. 2. § (1) bekezdése ugyanis alapvető szinten mondja ki, hogy „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és

védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Szükséges ezen túl megemlíteni az Rtv. 17. § (1) bekezdésében foglaltakat is, amely szerint „a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”

A panaszos beadványában előadta, hogy anyagi problémákra tekintettel nem tudott hazamenni a bíróságról, a 45 km-re lévő lakóhelyére, amelyet többször is jelzett a rendőrség irányában. Ezt a panaszosi tényelőadást a rendőrség által kapott tájékoztatás megerősítette; mégis a rendőrök nem segédkeztek a panaszos hazajutásában, hiszen az elővezetést elrendelő bíró kérte a rendőröket, hogy távozzanak a helyszínről.

A Testület gyakorlata alapján abból indul ki, hogy főszabály szerint a rendőrség nem köteles az intézkedés alá vont személyeket hazaszállítani, hiszen erre semmilyen jogszabály nem kötelezi őket. Kivételes esetben azonban, mérleges alapján indokoltá válhat az intézkedés alá vont személy hazaszállítása. A Testület gyakorlatában erre okot adó körülmény az életkor, az egészségügyi állapot. Jelen esetben azonban a panaszos anyagi problémákat hozott a Testület tudomására, amelyek meggátolták a hazajutásában. A Testület ennek kapcsán felhívja a panaszos figyelmét a Pp. 186. § (1) bekezdésében foglaltakra, hiszen ha a bírói figyelmeztetés meghallgatását követően valószínűleg tartalmazta a megjelenésével kapcsolatos szükségképpen felmerült költségek megtérítésére vonatkozó lehetőséget, amellyel jelen esetben a panaszos nem élt. Ezen körülményekre tekintettel a Testület úgy határozott, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga annak kapcsán, hogy a rendőrség nem szállította őt haza a tanúkénti meghallgatását követően.

A fentiekben kifejtettek alapján nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

V.

A Testület vizsgálata során megállapította, hogy a rendőrség kellő jogalap birtokában foganatosította az elővezetést, így annak kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. Az elővezetés során alkalmazott előállítás során nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga, hiszen a jogkorlátozás kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában történt. A panaszossal szemben foganatosított ruházat- és csomagátvizsgálás kapcsán nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga. A panaszossal szemben alkalmazott bilincs vonatkozásában (jogalap, mód, időtartam) azonban a Testület a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának súlyos sérelmét állapította meg. A panaszos hazajutására vonatkozó kifogás kapcsán a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

VI.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2015. július 30.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

A Testület az állásfoglalását az alábbi dokumentumok alapján hozta:

- 2015. április 9-én előterjesztett panaszbeadvány (6 oldal);
- 2015. május 6-án kelt rendőri jelentés (1 oldal);
- 2015. március 24-én kelt jelentés átkísérés végrehajtásáról (1 oldal);
- 2015. március 24-én kelt őrutasítás átkíséréshez (2 oldal);
- az elővezetés végrehajtásáról (átkísérés) szóló jelentés (2 oldal) + nyilatkozat (1 oldal)
+ parancsnoki vélemény és kivizsgálás elővezetés/kísérés és kényszerítő eszköz alkalmazásáról (1 oldal);
- igazolás rendőrségi előállítás időtartamáról (1 oldal);
- 2015. március 4-én kelt elővezető parancs (1 oldal).

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET